

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Háború Nyitra megyében.

A diplomaták a viszonyok alakulásából, jelekből állapítják meg, hogy háború lesz.

Nyitra megyében nem kell az embernek diplomatának lennie, hogy megállapíthassa azt a szándékot, hogy a vármegyei munkapárt, illetőleg annak feje a főispán háborút akar, mert ez a szándék nyilvánvaló. Háborút, elkeseredett ellenségeskedéssel, melyben emberek emberekkel, személyek személyekkel, állanak szemben és szaggatják, tépik egymást s felforgatják a közélet viszonyainak rendjét.

A szabadelvűpártot és annak embereit mindig az jellemezte, hogy soha sem voltak képesek elvi harcot kezdeni és végigküzdeni, hanem a személyes ellenségeskedés terére mentek át s ellenfeleiket is erre a terepon vonulni kényszerítették, mert hiszen a személyes támadások személyes védekezést tesznek szükségessé.

A választási küzdelem elvi jellegű mindaddig, a míg elv elvvel, meggyőződés meggyőződéssel mérkőzik. Az így küzdő felek a törvény korlátai között maradnak s nem sértik egymást törvénybiztosította jogaikban. A törvény mindenkinek egyforma jogot, egyforma szabadságot biztosít, de a liberális korszak

uralma alatt, különösen választások idején soha sem volt annyi joga, soha sem volt olyan törvényes oltalma az ellenzéki választónak, mint a mennyiben a szabadelvű rendszer választói részesültek.

Sőt volt idő, a mikor Nyitra megyében — gondoljunk csak az 1895. és 96-iki választásokra — a néppárti választó polgárok minden jog és minden törvényes oltalomból kitagadott páriák voltak. Hajmeresztő jogtalanságokat kellett elszenvednünk, mert nem szegődtünk el a szabadelvű romlottság, a haza közjait kizsaroló érdekszövetkezet uszályhordozóivá, hanem állást foglaltunk becsületes politikai meggyőződésünk mellett.

Elveket vittünk bele a választási küzdelembe s a választók nagy tömegeit, a szavazók impozáns nagy többségét tömörítettük zászlónk körül Nyitrán, Érsekújvárott, Vágvecsén, Galgócson, Szeniczen, Privigyén. A szabadelvűpárt a mi erőnkkel szemben a választási küzdelemben győzni nem volt képes, ráfeküdt tehát a kezében levő hatalmi erővel a szavazási eljárásra s az ennél elkövetett erőszakoskodások és jogtiprások által pártunkat egyszerűen elnyomta, többségünkben ki sebbiséget csinált.

Igy választani nem virtus. Az ellenzéknek nincs katonasága, nincs csendőr-

sége, nincsenek lelkiismeretlen választási elnökei, a kik a katonaság és a csendőrség felett korlátlan hatalommal rendelkeznek. Az ellenzék tehát el lehet zárni a választási színhelytől, szavazó polgárait meg lehet kizárni, szavazatuktól el lehet őket ütni. Ezekből a lehetőségekből Nyitra megyében 1895. és 96-ban valóságot csinált az atrocitásokban tobzó szabadelvűpárt, mely csak ilyen módon volt képes korhadat uralmát fentartani.

A kúriai bíráskodásról szóló törvény értékes oltalmat nyújt a választópolgároknak, de kibúvó ajtókat is hagy azoknak a választási elnököknek, a kik nem akarnak becsületes, jogtisztelő eljárást követni.

Am a kibúvó ajtónak egy hátránya van s ez az, hogy a kik azon át menekülnek, rendesen olyan területre jutnak ki, a melyen nem nehéz őket utólrni és nekik gáncsot vetni. A kúriai bíráskodásról szóló törvény mellett is lehet a szavazókat visszatartani a szavazástól, lehet őket szétszórni, lehet őket visszautasítani, különféleképp megkínózni, ezek olyan mérenyletek, a melyeknek meggátolása és meghiusítása a törvény a választópolgároknak nem nyújt módot. De a választás után megindítandó eljárás teljes jogbiztosítékot nyújt minden pártnak aziránt,

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Esti dal.

— Irta: Erdős Renée. —

Mi száll az alvó rétek felett
Puhán, fehérén, mint a köd?
Remegőn, suhogón, halkán, lágyan?
A nagy őszi éjék álma ez —
A mint jő, a mint száll, a mint ellebeg,
A nagy őszi éjék vágya ez,
A nyár után....

Mi száll át alvó szívem fölött
Halkán, szelíden, mint a köd?
Hőféhér szárnyon, suhogón, lengve?
A régi titkok árnya ez —
A mint jő, a mint száll, a mint ellebeg,
A régi titkok vágya ez,
A szó után....

Magyarország.

A kereskedelemügyi m. kir. Minister megbízásából kiadja a m. kir. Államvasutak Igazgatósága több kiváló szakirónk közreműködésével szerkesztette + Kain Albert máv. felügyelő. — Budapest. Erdélyi műintézete.

A mienknél aránytalanul nagyobb idegen forgalommal dicsekvő külföldön és a szomszédos

Ausztriában szokásba jött, hogy a vasutigazgatóságok a vonalaik mentén elterülő kiválóbb tájakról ismertetéseket iratnak s azokat az utazó közönség használatára a vasuti kocsikban elhelyezik.

A kiadással járó tetemes költségeket, vagy legalább azok nagyobb részét a munkában közreadott hirdetések díjából szerzik be.

Az ott bevált eljárást követi a magyar királyi államvasutak igazgatósága, a mikor gavalléros bőkezűséggel a fenti cím alatt egy, minden tekintetben díszes munka megírásával és közreadásával bemutatja hazánkat a maga ezeréves történetével, természeti szépségeivel; megcáfolva a külföldön rólunk terjesztett hamis ismertetéseket; a gyönyörű, helyszínen készült felvételekkel illusztrált ismertetésekkel buzdítva azoknak közvetlen megismerésére, megtekintésére.

Célja a nagy diszműnek az idegen forgalomnak Magyarországra való terelése s a hazai turistikának emelése. Az előbbi a mű német, francia, angol nyelven írt egyidejű kiadásai; az utóbbi a magyar szövegű lesz hivatva szolgálni.

Már az a tény, hogy a munkából kimaradtak a külföldieknek divó hirdetések, tanuskodik annak speciális irányáról s arról, hogy nem áll az üzérkedés vonalán.

A munka legnagyobb fejezete Budapestnek

van szánva. A mi felvidékünket három részletben kapjuk. Nevezetesen a 177—178 oldalon a *Nyitra- völgye* — Nyitra, Bajmóc és egy tapolcsányi pelengér képével, majd a 217—228 oldalakon a *Vág völgye Zsolnáig*. Csupa szép kép az egész rész. Póstyén új fürdőháza, Moraván, Brunóc, Csejte, Beckó, Trencsén, Szkalka, Lednic, Oroszlánkő, Trencsénteplic, Illava, Hricsó, Bittse, a zsolnai Szt. István kápolna, Budatin, Manni szoros, Szulyóvölgy elragadó tájai tarkítják a szöveget; s végül a kassa—oderbergi vasut vonalának mentén a 270—272 oldalon, Óvár, Sztrecsnó, Lietava és Rajec fürdő (3 kép) van felvéve.

Nem kételem, hogy a vasutigazgatóság a mű kiadásával maga elé tűzött célját eléri. De ha tömegesebb idegen forgalmat nem is idézne elő a könyv megjelenése, mégis óriási lesz a nyomában fakadó erkölcsi haszon, mely felér a kiadás költségeivel.

Az elismerés bokrétaja mellé engedtessek meg nekem a könyv néhány tévedésének helyreigazítása.

A *Vág völgye* jóval Trencsén után kezd veszteni földművelő jellegét, s nem Lipótvárnál; ott a vidék még kiváló földekkel bír.

Póstyén forrásait torkos Justus János fel nem fedezte. Ezt munkájában (Schediaσμα de

hogy a jogtalanul érvénytelenített szavazatok érvénye visszaszereztessek és aziránt is, hogy azok a kiknek a cselekvése, vagy mulasztása által a törvény intézkedései szándékosan megsértettek, példás és szigorú büntetésben részesüljenek.

Hogy ez a törvény nem irott malaszt, hanem rendkívül hatályos biztosíték, annak legnyilvánvalóbb bizonyítéka az, hogy még Nyitra megyében is félték tőle. 1901 óta ugyanis a mikor a törvény intézkedései életbe léptek, csak egyszer merték azt olyan mérvben megszegni, a mely minden esetre maga után vonta volna a választás megsemmisítését és a jogi megtorlást is, ha az országgyűlés időközben fel nem oszlattatik és ha a politikai viszonyok alakulása a vétkesek üldözésének megszüntetését nem javasolja.

A jelen választásoknál a liberálisok merészebbek lesznek. A fő matador sok mandátumot akar belefírni a kormánynak, egyenesen arra vadászik, hogy kettő kivételével valamennyit megkaparíthassa. Embereit tervéhez képest válogatta meg s azok nem választást csinálnak, hanem háborút, a melyben ember ellen fog küzdeni, a jogaikban sértett emberek tömege küzdeni fog a jogsértő klikknek individumai ellen.

A háború nem kellemes, nem üdvös, nem hasznos, ellenkezőleg átkos a politikai, a társadalmi életre nézve, visszavonást, egyenlenséget, viszályt gyökeret meg a közviszonyokban, gátolja a nemzeti és kulturális haladást, de ha egyszer kikerülhetetlen, akkor férfúi és hazafiúi kötelesség, hogy álljuk a tűzét, pusztításait, szenvedéseit. Mert kétféleképpen lehet és kell szolgálni a hazát. Munkával s ez könnyebb módja a hazafiúi kötelességek teljesítésének; és küzdelemmel s ez nehezebb, de azért épp oly üdvös és boldogító módja a hazafiúi szolgálatnak, ha egyszer ránk kényszerítették a harcot, a háborút.

thermis Pösthensibus. Pozsony 1745) sehol nem mondja. Ő is tapasztalta a fürdő forrásának más-más helyen való előbukkanását, mint előtte Weinherr 1505-ben és mások más időben; de a források megszűnéséről és felkutatásáról egész művében nem ír.

Brunócon a várkastélyt nem Beresényi Miklós építette, hanem edesatyja, ki az előbbi nemesi kuria helyére építette a jelenleg is látható tágas úrilakot. Az erre vonatkozó iratok az esztergomi káptalan levéltárában és az Országos Levéltár Urbaria et Conscriptioes osztályán találhatók. Irt erről Thaly Kálmán a Beresényiekről szóló nagy munkájában.

Báthory Erzsébet életéről és viselt dolgairól egész irodalmunk van már. A vérfürdő meséjét Thuróczy László jegyezte fel elsőnek (Ungaria suis cum regibus Compendio data Tyrnaviae 1729) s utána majd minden — e vidéket leíró könyvben olvassuk a képtelen vádat. Az Országos Levéltárban őrzött Thurzó iratok közt ott van Poniken János akkori csejthei papnak Lányi superintendenshez intézett ujévi gratulációja. Ez az ember, kiről a hagyomány tartja, hogy ő volt a feljelentő, mit se tud a vérfürdő vádjáról, sőt maga kéri a superintendens, tudakolná meg, mi vitte Nádasdy-nét a szörnyű dologra. Pedig ő volt az udvari pap.

Önzetlen, becsületes emberek kezében a kard mindig százszor többet használ a hazának, mint önző, számító emberek kezében a kapa. Mert a mit azok a karddal kivivnak, az a hazáé; a mit ezek a kapával szereznek, az — csak az övék.

A helyi érdekek. Senki sem vonhatja kétségbe, hogy az országos érdekek mellett vannak olyan jogos helyi érdekei a városoknak, a községeknek, szóval a helyi körzeteknek, melyeknek előmozdítása végelemzésben a közjó előmozdítására szolgál.

Nem ítéltjük el ennél fogva azt a törekvést, hogy az ország parlamentjében a helyi érdekek is képviseltetve legyenek s mintegy magától értetődő dolognak tartjuk, hogy bármely körületnek a képviselője a jogos helyi érdekeknek is a szószólója legyen az ország törvényhozó testületében. Nincs is, úgy hisszük, lelkiismeretes képviselő, a ki ezt a kötelességet át nem érezné és azt erejéhez képest nem teljesítené.

Az a mód azonban, melylyel az ország sok kerülete az ő helyi érdekeinek sikeres előmozdítását biztosítani akarja, túlmegy az egyes ország-részek jogos aspirációinak határain. Az ország legtöbb városa a jelen választási küzdelemben csak arra néz, hogy egy olyan embert nyerhessen meg jelöltnek, a ki a kormánynál lehetőleg nagy súlylyal bír, úgy pártállásánál, mint a kormányhoz való közelségénél fogva. Miniszter, államtitkár, miniszterekkel, államtitkárokkal rokonságban levő ember: keresve-keresett jelölt manap Magyarországon, főképp a városokban.

Mire enged következtetni ez a jelenség? Arra, hogy nálunk ezidő szerint az ország vidékeinek egy nagy része úgy vélekedik, hogy egy ellenzéki képviselő az ő kerületének legjogosabb érdekeit sem képes sikeresen képviselni a kormánynál, míg ellenben egy kormánypárti képviselőnek minden sikerülhet, még olyan érdekeknek az előmozdítása is, melyek más körzetek érdekeit, vagy az országos érdekeket sértik.

Ennél fogva maga a választópolgárság erősíti a kormányban azt az elhatározást, hogy a kezében levő hatalmat pártcélokra használja fel, holott az a hatalom egyedül csak azért tétetett le a kezébe, hogy azzal a közcélok előmozdítására éljen.

A helyi érdekek tarisznyájával megterhelte képviselők, hogy el ne veszítsék kerületükben a népszerűséget, versenyezve rohanják meg a kormányt, mindenik minél többet akar kieszközölni

A lélektan és az orvosi tudomány segélyével más irányban találjuk nyitját a szörnyű bűnnek, melyet nem csak ő, hanem néhány évre reá Thurzó Szaniszló nádor neje Listluis A. Rozina asszony is elkövetett.

Leszámítva e néhány apróbb hibát, őszinte elismeréssel kell adoznunk az Államvasutak Igazgatóságának az irodalmunkban páratlanul álló műkiadásáért; Erdélyi udvari fényképésznek a tiszta és diszes kiállításért. A könyv ára nincs kitüntetve.

Follajtár József.

Sziporka.

A mi már nem megy.

Amerikai házaspár áll a bíró előtt. Válni akarnak.

— Mi kifogása van a férje ellen? — kérdezi a bíró az asszonytól.

— Nincs kifogásom ellene bíró úr — feleli az asszony.

— Akkor hát miért akar válni tőle? — kérdi folytatódólagosan a bíró.

Az asszony nem felel.

— Mi kifogása van a felesége ellen? — kérdi azután a férjtől a bíró.

— Nincs kifogásom ellene, csak az a baj, hogy a feleségem azt kívánja, hogy úgy szeressem őt, mintha ő volna az én első feleségem.

— No és?

— Hát kérem az már nem megy.

kerülete számára, cseppet sem véve tekintetbe, vajjon nem sérti-e a protekciójuk más körzetek jogos igényeit? Iszonyú túlekedés támad a kormány kegyétől függő apró ajándékokért, s ez a túlekedés lefoglalja a kormányférfiaknak úgyszólván egész idejét, leküzdhetetlen akadályként útjába helyezkedik az országos közcélok szolgálatának s ilyképp a legfontosabb ügyek és érdekek terén pangásra kényszeríti az államgépezetet.

A becsületes kormánypolitika minden jogos aspirációnak a kielégítésére törekszik, akárcsak képviseli is azt, és minden jogtalan aspiráció elől elzárkózik, ha bárki is emelne szót az érdekében.

A jelenlegi kormány az ország nagy betegségét, a helyi érdekekért való rajongást, saját pártcéljaira igyekszik kihatolni s ezzel elárulja, hogy kortespolitikából akar elősködni, de nincsenek az ország közjává célzó becsületes törekvései.

A szövetkezetek ellenségei.

A világ teremtése óta nem volt üdvös mozgalom, amelyiknek nyomban ne támadt volna ellensége. Így van ez a szövetkezeti mozgalommal is, dacára annak, hogy a szövetkezetek létjogosultságát, szükségességét józanul gondolkozó ember nem vonhatja kétségbe. A szövetkezeti mozgalom az önzés ellen indított hadjáratnak nevezhetjük. Azokat tehát, akik a szövetkezetekkel szemben állnak, bátran nevezhetjük az önzés katonáinak s éppen azért minden szövetkezet elleni mozgalom, vagy támadás már csirájában erkölcsstelen, jogosulatlan és ellenszenves.

Kár is volna szót vesztegetni a szövetkezet ellenes támadásokra, ha az újabb időben közönséges kortes eszközzé nem fajultak volna el. A Sándor Pál vezérlete alatt működő Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, amelynek voltának szebb és nemesebb feladatai is, újabban jóformán egész tevékenységét szövetkezet ellenes támadásokban meríti ki. Képviselőjelölteket vesz pártfogásába, akiknek természetesen megválasztásuk esetén kötelességük lesz a törvényhozás mezején is harcolni a szövetkezetek ellen és útni azokon, valahányszor csak lehet.

Ezt már nem lehet sokáig tétlenül nézni. A szövetkezeti eszme barátainak is sarkukra kell állniok és meg kell mutatniok azt, hogy a szövetkezetekbe tömörült magyarság morális ereje oly nagy, hogy azzal hovatovább mindenkinek számolni kell. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége látott hozzá legutóbb ahoz, hogy a szövetkezet ellenes támadásokat keilő értékére leszállítsa s azokra az érdemleges választ mielőbb megadja. Az első lépés egy erélyes hangú tiltakozás volt, amelyet magáévá tesz valamennyi gazdasági szervezettel és szövetkezet.

Nem maradtak azonban tétlenül az egyes szövetkezeti központok sem. Ma már valamennyi szövetkezetnél közkézen forog az agrár program, s valamennyi szövetkezet falán ki vannak függesztve a szövetkezetek kívánságait tartalmazó plakátok. És azoknak a választópolgároknak, akik szövetkezetekbe vannak tömörülve, lesz rá gondjuk, hogy valamennyi képviselőjelölt hitvallást tegyen a szövetkezeti program mellett.

A szövetkezetek nem politizálnak, semmi közük ahhoz, ki 67-es, vagy 48-as, de attól nem tilthatja el senki őket, hogy a saját érdekeik védelmére minden megengedett eszközt felhasználjanak.

Az idén tehát a szövetkezeti emberek is beleszólnak a választásokba és ha meggondoljuk azt, hogy ma már Magyarországon több mint fél millió ember, túlnyomó részben választópolgár van a szövetkezetek falain belül tömörülve, biztosak lehetünk arról, hogy a választások alkalmával a szövetkezők serege döntő tényező lesz.

A szövetkezetek ellenségei ott tévednek, hogy nem tesznek különbséget az igazi szövetkezetek és a szövetkezeti elnevezést bitorlóképpen voltaképpen uzsoráskodó intézmények között. Pedig

a különbség igen nagy. Ez utóbbiaknak vannak bűnei, amelyeket ostromozni kell, de a támadók tegyének különbséget. Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekébe tartozó falusi szövetkezetek, az Orsz. Keresztény Központ, a Hangya fogyasztási szövetkezetei, egytől-egyig becsülni való gazdasági és kulturumkát végeznek, irtják a pénz és az áru uszorát, nevelik a népet kereskedelmi ismeretekre, szabályozzák a fogyasztást, megteremtik az értékesítést oly helyeken, ahol azelőtt a falu népe teljesen védtelenül ki volt szolgáltatva az áru és pénz uszorásoknak. Az ily munkaságért föltétlen dicséret illeti meg a szövetkezeteket, nem pedig támadás. Ha pedig hozzávesszük még, hogy a szövetkezetek irányzata mindenkor nemzeti és hazafias volt, és bizony nagyon sok vidéken az országnak csupán a szövetkezet védője a magyar állameszmének, beláthatja mindenki, hogy a szövetkezeteket ért támadások a magyarság ügyének is rossz szolgálatot tesznek.

Reméljük azonban, hogy a jobb belátás urral lesz a szövetkezetek ellenségei fölött s közeljövő megmutatja, hogy a szövetkezetek morális erején nem fog győzedelmeskedni a fékevesztett önzés.

Nyitra város fogyasztási adókezelése.

XI.

A városi fogyasztási és italadók tényleges házi kezelésbe vétele felett többé napirendre térni nem lehet. Nem lehet pedig azért, mert a város polgárainak érdeke ezt megkívánja.

Hogy a város mostani vezetősége nem alkalmas az adóknak házilag való kezelésére, nem elegendő ok arra, hogy e fontos ügyet elejtsük és a jelenlegi helyzetbe beletörődjünk.

Elég szegénységi bizonyítvány egy városra, hogy nincs olyan tisztviselője, a ki szívével viselné a város polgárainak ezt az érdekét. A polgárok mindenesetre tanulságot merithetnek ebből a jövőre nézve és nem ajándékoznak meg majd bizalmukkal olyan tisztviselőt, a ki nem érdemes rá.

Ha a város házi kezelésre nincs a fogyasztási és italadók kezelésére alkalmas tisztviselő, (Dehogy nincs! Szerk.) írjon ki a képviselőtestület vagy a polgármester pályázatot. Nem hisszük, hogy széles e hazában nem akadna ember, ki ez adók kezelését pontosan és lelkiismeretesen ellátná.

Az albérlő nem fizet rá az adókra, a város sem fog ráfizetni, ha tényleges házi kezelésbe veszi, még ha egy-két tisztviselőt is alkalmaz és célra; hiszen az albérlő is díjazza alkalmazottait. A fogyasztási és italadók annyit mindenesetre fognak jövedelmezni, mint a mennyit az albérlő juttat a városnak bérlet fejében, ha nem többet.

A város polgárainak jórésze szőlőbirtokos is egyuttal. A szőlőbirtokosok nehéz pénzt fektettek be szőlőikbe és fáradságos munkájuk gyümölcse az, hogy nemcsak a saját használatukra szánt bor után bevasalja rajtuk a fogyasztási adót a bérleből, hanem a csigér után is, melyet a szőlőmunkások részére tartogatnak üdítő ital gyanánt présházákban.

Ha a város házi kezelésében volnának a fogyasztási és italadók, nem hisszük, hogy a szőlőbirtokosoknak saját használatukra szánt bor és csigér után adót kellene fizetniük.

Ha a termelők illetve szőlőbirtokosok ezt a kedvezményt Molnoson, Pöstyénben, Galgócon és sok más helyen élvezik, miért ne élvezhetnék Nyitrán, vagy Zoboron is?

Azért a képviselőtestületi tagok, kik igazán szívükön viselik a polgárság érdekeit, ne törődjenek a város vezetőségének akadékoskodásával, hanem teljes befolyásukkal hassanak oda, hogy a fogyasztási és italadók a város házi kezelésébe vétessenek.

Erre nemsokára jó alkalom fog kínálkozni, mert a városnak a kincstárral kötött szerződése lejár. A szerződés megújításánál a v. képviselők tegyék meg köteleességüket. Dr. Gáti.

A privígyei kerület papsága Rudnay Alajos eilen.

A privígyei választókerület papsága a jelenlegi választási küzdelemben kezdet óta minden szolidaritást megszakított Rudnay Alajossal, f. hó 23-án pedig egy olyan nyilatkozatot adott ki elene, mely az eszközökben nem válogató ember politikai szereplésének sujtó kritikáját tartalmazza. A nyilatkozatot a következő jegyzőkönyvben örökítették meg:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Privígyén 1910. május 23-án a privígyei választókerület alulírott papsága jelenléteben.

Mi alulírott tagjai a privígyei választókerület papságának mély megütközéssel, őszinte fájdalommal és fájdalmas megbotrátkozással szemléljük Rudnay Alajos bajmócsi plebános, a privígyei nemzeti munkapárt képviselő-jelöltjének szánalmas politikai szereplését, mely ugyan alkalmas arra, hogy a keresztény politika ellenségeinek részéről együttérzéssel, dicsérettel — talán jutalommal is — honoráltassék, de semmiképen arra, hogy azon pártársak szolidaritását, tiszteletét és nagyrabecsülését kivívja, kik az egyház veszélyeztetett érdekeit nemcsak a sekrestyében, de a politikai élet arénájában is hajlandók megvédeni.

S eltekintve attól, hogy a nevezett plebános úrnak politikai szereplése, valamint a fővárosi és vidéki liberális lapokban való cikkezése csak azoknak tetszésével találkozhatik, kik azt óhajtják, hogy hazánk parlamentjében kimondottan katolikus politikai párt ne állhassa útját oly egyházpolitikai viszonyok bekövetkezésének, a minők Franciaországot minden jóhiszemű ember szemében megbélyegezték, — már azért is fölemeljük elítélő és tiltakozó szavunkat Rudnay Alajos plebános úr nemzeti munkapárti jelöltsége ellen, mert az *hiveinket demoralizálja, a hitéletet megbénítja és — mivel az állást a személytől elválasztani bajos — alkalmat szolgáltat arra, hogy a papi tekintélyen is csorba essék.*

Rudnay plebános úr ugyan a „Privígyei Hírlap” f. évi 20. számában eljárásunkat „megvetésre méltónak” mondja, mi azonban oltártársunk megvetésével nem törődünk, hanem felelősségteljes hivatásunk tudatában a *keresztény politika rendületlen hívei vagyunk és maradunk és rajta leszünk, hogy — akár tetszik Rudnay Alajos plebános úrnak, akár nem — hiveink is oly szellemben gyakorolják állampolgári jogukat, aminő öntudatos katolikusokhoz illik.*

K. m. f.

Bossányi József nyug. plebános, Klein Antal ezachi plebános, Fszotka Ferenc chrenóczi plebános, Lukács Ignác berzsényi plebános, Grigely Mátyás szebedrázi plebános, Jávorka János privígyei s. lelkész, Czeizel János handlovai s. lelkész, Wohland József főesperes plebános, Moser Tivadar c. kanonok, esp. plebános, Czeizel Ignác tuzsinai plebános, Raitsis Ferenc gajdéli pleb. helyettes, Murgas János lazani plebános, Fegyveres Vilmos németprónai káplán.

Ujdonságok.

Úrnapja.

Az Oltárszentség magasztos ünnepét Nyitrán ez évben is a hagyományos kegyelet bensőségével ünnepelte a város kath. közönsége. A körmenet 1/2 10 órakor indult a székesegyházból s a merre elhaladt a sorfalat álló nép tömegei között, lobogó gyergyafény és virágesség árasztott ünnepi pompát a népe között áldástosztón járó Úr Jézus útjára. Az egyesületek között most is kitűnt a nyitrai *Oltáregylet*, melynek népes, színes csoportja nagyban emelte a körmenet fényét. A papság körül a rendezőség alkotott sorfalat, a mely intézkedés a rend érdekében igen célszerűnek bizonyult. A körmenetet Czeizel Gábor prelátnak, nagyprépost vezette.

Püspökünk névnapja. Gróf Batthyány Vilmos dr. püspök a nyitrai egyházmegye kormányzója f. h. 28-án ülte névünnepét. A székes-kaptalan és a központi papság üdvözlését Jeszenszky Alajos püspöki helynök és dr. Bartossik Antal kanonok, szem. rektor tolmácsolták a püspök úr előtt, a kik e célból Mocsonokra utaztak.

Az egyházmegyei iroda új igazgatója. Gróf Batthyány Vilmos dr. apostoli adminisztrátor az egyházmegyei iroda igazgatójává dr. Puchovszky Bálint nyitraalsóvárosi esperes plebánost nevezte ki. Az ezen kinevezés által betöltött állás mult évi december hó óta volt üresedésben.

Az új egyházmegyei irodaigazgató huzamosabb ideig működött a püspöki udvarban s mint udvari pap nyerte el a nyitrai plebániát, új állásába tehát ügykört jártasságot visz magával, de rátermettséget is, mert a püspöki aulában töltött éveket Puchovszky Bálint dr. szorgalmas munkával, folytonos tanulással tette saját önképzésére nézve gyümölcsözővé. Melegen üdvözljük őt új munkakörében!

Dr. Puchovszky Bálint kinevezésével egyidejűleg pályázat hirdettetett a nyitrai plebániára június 30-án lejárató határidővel. Addig a plebániát a volt plebános, mint adminisztrátor fogja vezetni, míg az esperesi ügyek intézésével Kmetykó Pál darázsai plebános bizatott meg.

Kinevezés. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Guthy Tódor trencsényi kir. törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba léptette elő, Kovács Béla trencsényi kir. alügyészt és Zelenka Ottó trencsényi kir. törvényszéki albirót jelenlegi székhelyükön ügyészé, illetve törvényszéki bíróvá nevezte ki.

Személyi hír. Kondor István nyitrai apátkanonok több heti kúrára Karlsbadba utazott.

Az új pénzügyigazgató. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére Berzeviczy Emil vasvármegyei helyettes pénzügyigazgatót, Nyitra megye pénzügyigazgatójává nevezte ki.

Egyházmegyei hírek. Bucskó István diósfalui plebános a trencsényi vágyontúli alesperesi kerület tanfelügyelője lett. Briesztyenszky János a trencsényi mecsei plebániának a lelkiekben adminisztrátora, megkapta a *bélapataki* plebániát javadalmat; előbbi hivatalában utódja lett Zsided Antal bossányi segédlelkész, kinek állomását Fridrichovszky István volt bélapataki ideiglenes adminisztrátor foglalta el. — Aranyossy József, Colesztin nyug. honvédplebános felvétetett a nyitrai egyházmegye papjai közé.

Kormánybiztos az érettségi vizsgálaton. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Székely István budapesti VIII. ker. állami főgimnáziumi tanárt a nyitrai r. kath. főgimnázium folyó évi június hó 7., 8., 9. és 10-én tartandó érettségi vizsgálatára kormánybiztosul nevezte ki.

Eljegyzés. Toscano Gyula vasvármegyei törvényhatósági kéményseprő mester jegyet váltott Strehammer Mariska úrhölgygel, Strehammer Antal nyitrai földbirtokos leányával.

A nyitrai kath. Növédő Egyesület f. évi május 30-án d. u. 4 órakor a vározháza kistermében rendes közgyűlést tart, melyre t. tagot tisztelettel meghívja, Nyitra, 1910. május 20., Juhász Sándorné elnök.

A Sz. Orbán napi körmenet ez évben az alsó városban tartandó úrnap ünnep miatt f. hó 29-ről június 5-re tetetik át, mely napon a körmenet reggel 1/2 8-kor indul el az alsó városi plebánia templomból a zobori Szt. Orbán-kápolnába.

Halálozás. Gond Ignác, stomfai esp.-plebános 69 éves korában Stomfán meghalt. Az elhunyt eredetileg a nyitrai egyházmegye papja volt s mint ilyen a nyitrai főgimnáziumnál több éven át tanári állást viselt. A 80-as évek elején nevelőnek ment gróf Károlyi Alajos akkori londoni nagykövet családjához, a kitől utóbb a stomfai plebánia javadalmat nyerte el s egyuttal átlépett az esztergomi egyházmegyébe. Szenvedélyes archeologusnak a hírében állott s igen értékes régiség gyűjteménnyel rendelkezett.

Merkáder Alajos a lévai takarékpénztár főkönyvelője néhány napi szenvedés után 56 éves korában Léván meghalt. Az elhunytban Merkáder Antal nyitrai gyáros és borkereskedő fivérét gyászolja.

Nyugodjanak békében!

Záróünnep. A nyitrai róm. kath. főgimnázium önképző- és zeneköre a főgimnázium tornacsarnokában 1910. május hó 30-án, hétfőn, du. 5 órakor záróünnepélyt tart.

Ünnepek Jézus legsz. Szívének tiszteletére. Az előző évek szokása szerint Nyitra a boldogasszonyi templomban ezidén is novenális ajtatosság tartatik Jézus legsz. Szíve tiszteletére. Az ajtatosság június 2-án csütörtökön megnyitó Szt. beszéddel kezdődik és június 10-én pénteken magyar szt. beszéddel fejeztetik be, minden nap este 6 órakor, kivéve a közbeeső vasárnapot, a mikor délután 1/4 órakor tartatik meg.

Nagyszombatban f. e. június hó 5-én lesz a már megszabásúvá vált Szt. Szív-ünnep. Erre vonatkozólag a nagyszombati jézustársasági atyák a következő kérelmet intézik a ft. papsághoz:

Kérjük Ft. Oltártestvéreinket, hogy hiveiket lehetőleg már *otthon* gyóntassák meg. A szentáldozáshoz itt is járulhatnak.

Hogy mennél nagyobb számú tiszta, kedves népet készíthessünk Urunknak, kérjük azokat, kik tehetik, jöjjenek, segítsenek a gyóntatásban főleg szombat (jún. 4.) déltől kezdve. Sziveskedjenek azonban e szándékukat előbb közölni (P. Csambál. Kossuth-u. 142.), hogy az elszállásról gondoskodhassunk. (Sacerdotes, cuiuscunque dioeceseos sint, facultate pollent etiam a casibus reservatis absolvendi.)

A vasuton utazókat figyelmeztessék, hogy az elindulási állomáson *menetérti jegyet* váltsanak, őrizték meg azt jól, Nagyszombatba érkezve ne adják ki kezökből, csak mutassák fel: vizsautazatokban ne váltsanak új jegyet, hanem menetérti jegyekkel szálljanak vonatra.

Köszönetnyilvánítás. Gróf Batthyány Vilmos dr. püspök úr ő mentsége a nyitrai Sz. Ferenc-rendi templom torony- és homlokfalának helyreállítására 300, a ft. *nyitrai székeskáptalan* 200 s *Kutvaszer* István apátkanonok úr 20 koronát adományozni kegyeskedtek, mely adományokért a nemesszívű adakozóknak leghálásabb köszönetet mond *Kubiss* Jeromos, házfőnök.

Tornaünnepély. A nyitrai r. k. főgimnázium ifjúsága f. évi június hó 4-én az intézet tornacsarnokában tornaünnepélyt rendez. A belépődíj személyenként 1 korona, családjegy 2 korona. — A tiszta jövedelmet az ifjúság versenyalapja javára fordítják. Az ünnepély kezdete d. u. 5 órakor. — *Műsor:* 1. Felvonulás, hármassorokba felállítás, a Himnusz eléneklése. 2. Szabadgyakorlatok fabotokkal, végzik az V. VI. VII. osztály első csapatai. 3. A III. a) oszt. gyakorlati a palánkon. 4. Általános osztálytornaszás ütemjelzésre. 5. Az I. a) és I. b) o. válogatott csapatának társasgyakorlatai. 6. A IV. és V. o. társasgyakorlatai. 7. A III. a) o. versenye táv. ugrás állásból, a IV. o. versenye táv. ugrás neki szaladással, a III. b) oszt. versenye a mázópóznakon. 8. Az V. VI. VII. osztályok főversenye nyújtón és ugrómércén. 9. A III. a) és III. b) osztályok csoportbeli gyakorlatai. 10. A győztesek kihirdetése, a Szózat eléneklése, elvonulás.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának jubileumi megújítására a közönség szíves áldozatkészségéből ujabban a következő adományok folytak be:

Csemniczky E. gyűjtése: Craus V.-né 4 kor. Nozdovicsky 3 kor. Özv. Brogyányi G.-né, Bosnyák, Rédeky E., Schwoch K., Martincsek J. 2—2 kor. Takács J.-né, Csemniczky G.-né, özv. Just Á.-né, Karsay M., N. N., dr. Lelley Jenőné, Travnik V., Schaner J., N. N. és X. Y., Lakits A., Soóki Ö., N. N., N. N., Sárdinecz F., Ery, Csemniczky E. 1—1 kor.; kisebb adományok összege 3 kor. 40 fillér. Összeg 40 kor. 40 fill.

Zserei plebánia hívek 11 kor. 70 fill. Marencsák J.-né, Turcsok P. 1—1 kor. Kuna P., Majeszky J.-né, Wanoncsékné 2—2 kor. Sasváry J.-né 5 kor. Szmidá Kálmán 10 kor. Fehér F. 40 kor., id. Suhala J. 10 kor. Dr. Puchovszky Bálint 250 kor. Összeg 334.70 korona.

Jelen kimutatásunk szerint 375.10 korona. Hozzáadva a lapunk május 22-iki számában kimutatott 3845.72 koronához, lesz főösszeg 4220 k. 82 fillér. — Isten fizesse meg! (Folyt. köv.)

Választási elnökök Trencsén megyében. Trencsén vármegye központi választmányja a választások vezetésére a következő elnököket küldte ki: *Bán* vál. e. dr. Vranovich Béla, k. e. Zemányi János, *Trencsén* v. e. Petrás Károly, k. e. Thurzó Dániel, *Puchó* v. e. Rudnay István, *Vágbeszterce* v. e. Porubszky Endre, *Nagybicsaccse* v. e. dr. Teszelszky Antal, *Zsolna* vál. e. dr. Stern Rezső, k. e. dr. Pokorny Nándor, *Kiszacszajhely* vál. e. Zelenay Sándor, *Csacza* vál. e. Környei Ferenc.

Választási mozgalmak. A választási harc tereken most tesszik meg a vezérek az utolsó intézkedéseket. A megszervezett táborok egységét fenntartani s behozni őket a küzdelem színhelyére, ez most a fő feladat. A mult hét mozgalmairól hireink a következők:

Szakolcza.

Dr. *Kostyál* Miklós munkapárti jelölt erőkódásával szemben szikla szilárdan áll dr. *Okányik* Lajos szakolczi dékán-plebános, pártönkivüli jelölt óriási tömegű pártja.

A nyitrai megyei munkapártnak központi vezetősége, illetőleg *Crausz* István főispán már jól tudja, hogy Szakolcza a munkapárti jelölt semifele módon a választók többségét meg nem hódíthatja, azért gondja volt rá, hogy Szakolczára *Csemniczky* küldessék ki elnöknek, a ki az 1905-iki hírhedt privilegyei választásnak is az elnöke volt. Egészen bizonyos, hogy *Csemniczky* megismétli Szakolczában mindazokat a fogásokat, melyekkel 1905-ben Privigyén operált. A *Csemniczky*-féle elnököktől azonban ne ijedjen meg az ellenzék! *Jegyezzen fel hitelesen minden törvényesítést*, hogy azt példás szigorral meg lehessen torolni.

A munkapárti jelöltek tág lelkiismeretét mi sem jellemzi jobban, mint az a merészség, a melylyel most a nemzetiségi kérdést kezelik.

Dr. *Kostyál* Miklós a holiczi kerület munkapárti jelöltje, a ki a míg a vármegye szolgálatában állott, mindig tökélet tudott csinálni nagy magyarságából azáltal, hogy valóságos fúrral üldözött minden nemzetiségi veleitást, most mint képviselőjelölt a nemzetiségi törekvések felé hajló kerületben olyan gyönyörűen szónokol a nemzetiségi kérdéssről, hogy dr. *Blahó* Pálnak is kedve telhetik benne. A *Miaván* megjelenő *Obzor* szerint ugyanis, mely főszerkesztőjével dr. *Filberger* Gyulával egyetemben tüneményes hirtelenséggel vedlett át keresztény socialistából munkapártivá, *Kostyál* úr a következőképp kedveskedett a tót választóknak:

A tót nép mindig hűséges alattvalója volt az ő koronás királyának, mindig hűségesen ragaszkodott hazájához s azért a hatalom részéről támogatásban kell részesülnie. Azokat a kivánságokat, melyek a tót nyelvnek a hivatalos iratokban való használatára vonatkoznak, mint a nép kivánságait fogja a felsőbbség előtt támogatni és a teljesítésüket ő is kéri fogja.

Nézzetek a báránybörbe bűjt farkasokat — mondja erre dr. *Okányik* pártja. A mikor a hatalom kezelője volt *Kostyál* úr, bezeg nem akart tudni semmit sem arról, hogy a tót népek jogos kivánságai is vannak, sőt a nemzetiségi törvénynek egyenes eltörölését követelte. Most, mikor szüksége van a tót nép szavazataira, egyszerre felfedezi meg a bírósági végzéseiben is a tót nyelv használatának jogosságát!

Mi nem keveredünk a két párt vitájába, abban azonban igazat adunk *Okányik* pártjának, hogy dr. *Kostyál* Miklósól a báránybörbe bűjt farkas beszél, mert nem lehet az ember egyszerűen azzá, a mi soha sem volt, már pedig *Kostyál* Miklós dr. soha sem volt — bárány.

Okányik Lajos dr. esperes plebános a szakolczi szolgabírósnál szabályszerűen bejelentette, hogy ő a kerület közsegeiben programbeszédet akar tartani. *Szabó* Kálmán főszolgabíró azonban 1798/1910. számú végzésével, — melynek törvényellenes intenciójánál csak naivtása nagyobb — neveltséges ürügyek alatt a bejelentést tudomásul nem vette és a gyűlések megtartását betiltotta. Főköfogása az, hogy: „*Okányik* Lajos dr. következetesen ünnepnapokra és vasárnapokra tüzte ki beszédjeit és, hogy a másik jelölt, *Kostyál* Miklós dr. ugyanazon napokon szintén gyűléseket tart. De számos más fontos ok sem engedi meg a beszédek megtartását. Így *Okányik* nem jelentette be, hogy *nyílt* vagy *zárt* helyen tartja-e a gyűléseket, nyilvános helyen különben sem engedélyezhetném, zárt helyen pedig csak akkor, — ugymond a szolgabíró, — ha abba a helyiség tulajdonosa beleegyezik. Bejelentő pedig ily nyilatkozatot nem csatolt. Továbbá f. hó 24-én *Kató* és *Kopcsány* közsegek választói előreláthatólag az ugyanezen napon *Holicson* megtartandó országos vásáron lesznek, hol szokás szerint hosszabb ideig maradnak el s így a szenvedélyességre inkább hajló asszony-nép és sihedertömeg (!) a családfo távollétében nagyon hajlandó kihágások, vétségek és büntetéseket követésére, másrészt pedig kötve hiszem — mondja a végzés, — hogy *Okányik* dr. programbeszédét ily hallgatóságnak szánta.“ A szolgabíró eljárása óriási felháborodást okozott és még a munkapártiak is elítélik a közigazgatás pártoskodását.

Galgóc.

Dr. *Fodor* Kálmán munkapárti képviselő-jelölt ellen, a néppárt dr. *Landauer* Béla földbirtokost léptette fel, a ki mintegy varázsütésre hódította meg a kerületnek különben is néppárti érzelmű népet.

A néppárti jelölt f. h. 25-én tartotta programbeszédét Galgóczon nagyszámú választóközönség jelenlétében, de már megelőzőleg több közsegeben tett körutat s mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták. Most folytatja körútját, melyet jövő hétfőn fejez be. *Landauer* Béla megválasztásához nem fér kétség.

Érsekújvár.

Kovács Pál dr. a néppárt jelöltje Úrnapiján akarta elmondani programbeszédét s ezt törvényes formák mellett be is jelentette az illetékes hatóságnak. A főbíró azonban betiltotta a gyűlést. Ugyanazon a napon utazott volna *Érsekújváron* keresztül *Udvardra* *Kossuth* Ferenc, a ki ez alkalomból meg akart állapodni *Érsekújvárral*, hogy ott *Kovács* Pál dr. támogatására beszédet mondjon. Ezt is betiltotta a főszolgabíró. Ez az erőszakoskodás roppant nagy felháborodást keltett a kerületben. *Kovács Pál feljelentést tett a belügyminiszteriumban.* A belügyminiszter erre táviratilag megsemmisítette a főbíró rendeletét.

A főispán intézkedésére a közigazgatási hatóságok az egész vármegyében betiltották a programbeszédet Úrnapiján. Az intézkedést azzal okolták meg, hogy a *katholikusok nagy ünnepét* nem szabad kortes zajjal zavarni. — Azok öltik magukra a jámborságnak ezt az álarcát, a kiknek *Hekuba* minden ünnep és vasárnap, mert hiszen úgy sem szoktak feleje nézni a templomnak. A mások kijátszását, mások jogainak megnyirbalását célzó önkény mindig képmutató. Mikor törvényt hirdet, akkor bünt leplez, mikor hizeleg, akkor gyűlöli, mikor imádkozik, akkor amit.

Ha annyira szívükön fekszik a vármegye közigazgatási közsegeinek az Úrnapi ünnep megszentelése, ugyan hányan intézkedtek aziránt, hogy a munkapárti kortesek, a kik mindenütt a szolgabíróktól függenek, ne tereljék korcsmákba a népet, melyek csak úgy ontják a nép testét és lelkét pusztító mérget, mióta a nemzetinek nevezett munkapárt az ő „nemzeti“ munkáját végzi?

Kossuth Ferenc volt kereskedelmi miniszter, a ki *Érsekújváron* át vonult *Naszvadra* a város határában tartott beszédet, melyben erősen elítélte a közigazgatás erőszakoskodását, a többi közt azt a nagyjelentőségű kijelentést tette, hogy *nem tanácsolja senkinek azt, hogy hatalmi visszaállást követessen el, mert az ilyen visszaállítás megtorlására élő törvények nyújtanak módot.* *Kossuth* egyébként melegen ajánlotta *Kovács* Pál támogatását a kerület függetlenségi polgárainak.

Privigyé.

A kerületből írják: A *handlovai*, a *brusznói* csúfos kudarc után *Rudnay* Alajos, a hetyke legény, aki a néppárt lehengerelésére vállalkozott, nyomban *Nyitra*ra utazott a főmuftihoz és beszámolt nála eddigi nagy sikereiről és hódításáról.

„Ne félj *Lojzi*, majd küldünk olyan elnököt, akivel meg lesztek elégedve“ — mondá a főmufti. *Rudnay* ez oldalról megnyugtatta lévén — különben ez a hathatós protekcio kezdte óta biztosítva volt részére — sietett *Budapestre* egy kis pénzmagért, mert az ötvenezer korona, amit a választási kasszából kapott, rég elfogyott. Hogy is ne, mikor annyian markoltak a kasszába. Ebből a pénzből fizette ki *Rudnay* egyik főkortese, (aki fennen hangoztatta, hogy *Privigyé* még nem látott olyan választást, a milyen a mostani lesz) 800 korona becsületbeli adósságát. *Budapest*en azonban azzal fogadták *Rudnay*t, hogy több pénz nem adhatnak, mert sok pénz kell jelentékenyebb jelöltek választására, mint ő, hanem az nem baj, majd intézkednek *Nyitra*n. *Rudnay* tehát savanyú arccal *Bajmócra* utazott mondván: „*Kutya* legyen a ti jelöltetek, de nem én. Egy tapodtat sem tesztek ezentúl. Ha akarjátok, hogy én legyek a képviselőtök, ne rakjátok az egész munkát a választási elnökre, hanem ti is dolgozzatok.“

És *Rudnay* szavát tartja. Nem korteskedik, hanem a harcteret átengedte *Bresztyenszkynek* amit ez alaposan kihasznál, mert hisz nem lévén komoly ellenjelölt, könnyű *Bresztyenszkynek* föl- és bevonulásokot rendezni 10—30 kocsiival, 100—150 kortessel, s ami fő, csendőr és huszár nélkül. Ma, mikor e sorokat írom, úgy áll a dolog, hogy a *Rudnay*-pártnak hire nincs. Eltűnt a kerületből. A *handlovai* kudarc kivégezte. És mégis hallani hengegő hangokat a *Rudnay* kortesei részéről: „A választáson *Rudnay* fog győzni. Ez befejezett dolog. Azért küldték ide *Csemezt* elnöknek.“

Tehát még hamisabb választást akarnak rendezni, mint a Csillaghy-féle volt? Szavazat-irtással, sortúzzal és huszárlovák patáival? Ez hibetelen. Ilyen hóhér munkára jellemes ember nem kapható; erre csak a politikai Rózsa Sándorok vállalkoznak.

Csemniczy Géza, aki a Csillaghy-féle választást megcselekedte, most is átkozzák a privigyei kerületben, és átkozni fogják, amíg élni fog. És ha azóta csapás, vagy baj érte, tulajdonítsa azt a nemezistnek, a joguktól megfosztott magyar adózó honpolgárok átkának. Hiszem, hogy Csemiczky külön emlékét hagy Privigyén, mint Csemiczky és társai. Ha tehát nem lesz szavazatirtás és ha nem fog mafia dolgozni a privigyei választáson, akkor Rudnay Alajos bukása már is meg van pecsételve.

Kortesei azonban még most sem hagytak fel a küzdelemmel. Nappal nem igen mutatkoznak a községekben, hanem mint tolvajok az éj leple alatt. Előbb alaposan beszélnék egy privigyei vendéglőben, ahol „cédulára” adnak enni, inni, és a hol az elfogyasztott porciókat az „öreg nagyságos úr” dupla krétával jegyezi, azután kelnek csak utra a kétes hírű kortesek. Fölverik a falvak kuvaszait, föl a munkától eltikkadt lakosokat és bár ezek nem kimélik a seprűt és a husángot, másnap megint ott lábatlankodnak a szemtelen kortesek. Egy ragyavert képű notáriust, akinél zászlóraktára van Rudnaynak, a privigyei Hosszú utcában megállították a szemes néppártiak, ép akkor, mikor ilyen éjjeli ember vadászatra indult. Hogy nem szégyenli magát!

Abaffy főbíró is latba veti „nagy súlyát” és a porubai bírónak megígérte, hogy *kiszabadítja fiát a katonasorból*, ha Rudnayra szavaz. A bíró elárulta a dolgot, melyről a néppárt jegyzőkönyvet vett fel. Ugyancsak Abaffy követte el azt a vitéz tettet, hogy mikor kortesútjában három privigyei néppárti polgárral találkozott, őket csendőrökkel Privigyére toloncoltatta. Az még cifrább, hogy a házak falára kiragasztott Népszövetségi jellegűt leszedette, mely művelethez 6 csendőr egy jegyző és egy pribék kellett, aki ásóval vakarta le az ártatlan jelmondatokat. És mit nyert Abaffy ezzel? Másnap újra kiragasztották a polgárok a táblácskákat, sőt sürgönyileg ezer darabot rendeltek belőlük.

Igy dolgozik a munkapárt. Ezt nevezik szabadságnak, és pacifikációnak. A következményeket majd meglátják. Tapintatlanság, sőt veszedelmes dolog ingerelni és keseríteni a népet, amely csöndes és türelmes. Magok a huszárak is csodálkoznak, hogy minek hozták őket Privigyére, mikor itt semmi összeütközés, kihágás és lázongás nincsen. Hja tudjatok meg jó magyar fiúk, hogy a tót atyafiakat megfélemlítéssel akarják „hazafiságra” kényszeríteni. No és mit ért el a bölcs Abaffy úr a huszár invázióval? Letörte a privigyei polgárokat?

Uraim így nem szabad a népet terelni. A jobbágyság ideje lejárt. Magyarország kapuját a demokracia döngeti. Ez fogja elsöpörni, a hivatalokba menekült oligarchákat, akik a népelynomatással, akarják uralmukat fenntartani.

Igy dolgozik a munkapárt a népakarat letörésén. De még ez sem elég. A fuldokló Rudnay Alajos segítségére siet az edes apja egy csunya kirohanással, melyből kihagyta kedves fiacskája viselt dolgait. Tessék csak Bánhidára fordulni adatokért. Mi eleget tudunk, azonban hallgatunk, nehogy botránny legyen. Nem akarjuk az apát fia ellen hangolni.

Ilyen piszkos iszapot vetett föl a választási küzdelem a privigyei kerületben. És ki kavarta föl a posványt?

Rudnay Alajos előre tudhatta, hogy Bresztyenszkyvel szemben csak törvénytelen eszközökkel győzhet. És kinek kell piszkos és száz meg száz elkeseredett polgártól megátkozott mandátum? Jellemes és becsületes embernek nem. Olyan mandátumra csak sötét lelkiismeretű és aljas emberek pályáznak. Hiszem és tudom, hogy Rudnay Alajos nem ilyen...

A kerületi papság május hó 20-án tartott értekezleten rosszaságát fejezte ki Rudnay Alajos jelölése felett és egy kiáltványban hívta föl a híveket, hogy a választáskor Bresztyenszkyre szavazzanak.

Bresztyenszky Kálmán nap-nap után látogatja a községeket és mindenütt a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel fogadják. Talán nincs jelölt, akinek több jutna ki az ünneplésből, mint Bresztyenszkynek és a liberálisok mégis bukásról beszélnek. Még Sporzon Ernő is fölcsapott prófétának és nyíltan hirdeti, hogy majd tudni fogják a módját, hogyan kell a néppárti választókat otthon községeikben fogva tartani.

Ezt Bresztyenszky a főispánnak és a belügyminiszternek is bejelentette. Hát csak jöjjön az erőszak, megküzdünk vele. A mi paizsaink a törvény, a népjogok a XX. században már nem lehet eltíporni.

Nagyapolcsány.

A kerületben óriási mérvet ölt a vesztegetés. Egy község bikát kapott, egy másiknak hidat ígérnek. Ötven korona már a legkisebb ára egy munkapárti szavazatnak. Markovics főbíró azon fenyegetése, hogy Pereszély, a mely 17 kilométerre van Nagyapolcsánytól, utójára fog szavazni, valóra vált; a szótartó úr bizonyára beváltja azt a másik fenyegetését is, hogy a választás ha kell 18, sőt 24 óráig fog tartani. Ha a szónok nincs bejelentve, még magánhelyiségben sem engedik meg a beszédet. Ily módon jún. 22-én ötször elvonták a szót dr. Jandától. Vezekényben Szpál József szolgabíró pártstérs címén (!) vonta meg a szót Fiebig Alajostól. Gabalecz István szilli és Szmítala Márton csabi lakosokat a nyitrai főbíró beidézte, mert Finka Gyula és kísérete előtt megnyitották az udvarukat, Barna Alfréd jegyzőt pedig nem akarták oda beengedni.

Az alispán táviratilag tiltotta be az Úrnapi délutánján tartandó gyűléseket oly okadatlansággal, hogy egy ilyen magasztos ünnep pártérdekből nem profonizálható.

Ily példásan jámbor alispánja nincs több az országnak! Ha a néppártnak az ártatlan örömeiket sem akarja megengedni ünnepnapon, gondolhatjuk mennyire fájnak neki a munkapárt bűnei!

Nyitrazámokréth.

A néppárt dacára a legpiszkosabb fegyvereknek, a melyeket a munkapárt pozíciójának megerősítésére igénybe venni szükségesnek látott, és a melyekről majd később lesz szó, az egész kerületben nemcsak rendületlenül áll, hanem még erősebb, mint valaha volt. Sporzon Ernő, dacára annak, hogy a községekben kidoboltatják, hogy ha a munka urai (robotni páni) a községbe eljönnek, fogház büntetése terhe alatt nem szabad sem abcülni, sem záptojással dobálni, még se mer a községekbe elmenni, hogy ne legyen alkalma látni saját szemével azt az ellenszenvet, a melyet a nép a munkapártnak nevezett liberálisok irányában érez.

Trencsén.

Szalavszky Gyula főispán f. hó 20-ára rendkívüli közgyűlést tartott, melyre az összes községi bizottsági tagok által felhozott választási visszajelések tekintetében az érdekelt tisztviselők részéről beérkezett igazoló jelentések fölötti határozathozatal" vagyis a „szerecsenmosás”.

Szalavszky az ülés elején kijelentette, hogy szereti, hogy az ilyen természetű ügyek még a választások előtt intéződnék el. Azért hívta össze a bizottságot 20-ára. Fölöslegesen tartja az alispán rendeletét, mely a tisztviselői karnak megtiltja a korteskedést, mert úgy is van elég törvény és rendelet, amely tiltja a korteskedést, mire való azt még egy alispáni rendelettel is megtoldani. Kéri az előadmány felolvasását, ami meg is történt s ez így szól:

További intézkedést nem igényel a bizottsági tagok felszólalása, — mert a tisztviselők ártatlanok.

Felolvassák az igazoló jelentéseket. A bizottság tagjai megmosolyogják a szálnalmas letagadásokat, amikor lényegükben mégis beismerést foglalnak magukban.

Dr. Gyuriss Emil széjjel szedte ezeket a híres igazolásokat s fentartván minden ténybeli állítását, kijelentette, hogy állításait az utolsó betűig igazolni fogja, — de csakis a független bíróság előtt, ahol nem a vádlottak által készített mentegetőzésekkel, vagy az általuk felvett jegyzőkönyvekkel, hanem perrendszerű bizonyítékokkal fogja állításainak valóságát igazolni. Örvend annak, hogy az általa felhozottakat az illető tisztviselők lényegükben beismerik, csupán csak a háttérrel másnak festik. Felhozta, hogy a közigazgatási bizottságtól nem akart és nem is várt satisfactiót, de követelte erélyes módon való megátalást annak, hogy a választások illetéktelenül és törvényellenesen befolyásoltassanak. Felszólalásának és az alispán rendeletének nem volt meg a kellő foganatja, mert a korteskedés hivatalnok részéről épp oly szemérmetlenül folyik tovább, mint annakelőtte. Kéri az előadó javaslatának elvetését s megismétli előbbi indítványát, hogy a tisztviselők tiltassanak el a korteskedéstől s jelentse ki a bizottság, hogy a korteskedő tisztviselők ellen a legszigorubbán fog eljárni.

Szilvay István erős érvekkel védelmezte Gyuriss álláspontját. Nem tartja elfogadhatónak

a tisztviselők mentegetődzését. Az emberi természetben fekvőnek tartja, hogy „si fecisti, nega”. De ezt a közigazgatási bizottság nem fogadhatja el. A legszigorubb eljárást követeli a tisztviselők ellen. Keményen odavág egynehányszor a főispánnak s csatlakozik Gyuriss indítványához, mert a becsület kérdése ez.

A bizottság mégis elfogadta szótöbbséggel az előadó indítványát s így folytatódhatik az illegális eszközökkel való korteskedés, — míg a bűnösök az ügyészégnél nem találkoznak a sértettekkel.

A munkapárt legerősebb támasza, a mindenre kész hivatalos apparátus serényen dolgozik. A tulajdonképeni közigazgatás szünetel. Mindenki csak a választásokkal van elfoglalva, azokban a kerületekben, ahol a néppárt jelöl, fő-, al- és címzetes szolgabíró, jegyző, községi alkalmazott állandóan talpon vannak. Bejárják a kerületet. Házalnak a választóknál. Terror, presszió s mindenféle más visszaélés napirenden vannak. A nép, a becsületes tót nép mégis keményen állja a sarat. Minden csapszék ontja a bort és szeszt, a hatósági emberek a választókat szekereikről ráncigálják le s csábítják a korcsmába, ahol az erkölcs s a hivatalos tekintély nagyobb dicsőségére együtt isznak és berúgnak a gyöngébbelkű választókkal. Ezek a dolgok az ügyességet is foglalkoztatni fogják.

Választók száma. Az 1910-ik évre érvényes összeírás szerint a választók száma Nyitra és Trencsénmegye vál. kerületeiben a következő: Nyitra 2.680, Érsekújvárot 3.252, Galgócson 2.312, Nagyapolcsányban 2.313, Privigyén 1.979, Vágújhelyen 1.319, Vágvecsén 2.574, Verbón 1.630, Zsámokréthén 2.055. — Bánban 2.563, Nagybecsén 883, Csacszán 1.057, Puhón 1.385, Kiszuczajhelyen 907, Trencsénben 2.129, Vágbesztercén 1.008, Zsolnán 1.575.

A Halley-üstökös. Az elmúlt héten Radosnán egy többtagú társaság figyelte az üstökös. 22-én a nyugati égbolton este 8 óra 50 perctől 9 óra 15 percig volt látható. Fénye hasonló volt a hold udvara fényéhez. A másfél méteres csóvája csak néha volt látható. 23-án és 24-én ugyanígy volt látható, csak jóval magasabban és hosszabb ideig. 25-én nem volt látható, mert borus volt az ég. Legszebb látványosságot nyújtott 26-án este 9 óra 45 perctől kezdve. A magva már sokkal fényesebb volt. A csóvája 5—6 méter hosszú és szintén fényes s szabad szemmel tisztán látható volt, ami annak tulajdonítható, hogy a hold akkor még nem kelt fel. Nyitra főképf. hó 26-án volt elég tisztán látható.

Leugrott a vonatról. Fellner Béla kőfaragó-segéd f. hó 19-én Érsekújvárot foglalatkozott egy siremlékkő felállítására körül. Az esti vonattal Nyitra felé utazott. A vonaton elaludt. A nyitrai állomást is elhagyta a vonat, mikor az alvó fiatalember felébredt. A keményítőgyár mellett kitekint az ablakon, s látja, hogy a vonat Nagyapolcsány felé viszi. Merész tette határozta el magát. Kinyitotta a kupé ajtaját és leugrott a robogó vonatról. Ugrás közben elszedült és egy táviró-oszlopnak esett. Fején és arcán súlyos súlyos sérülést szenvedett. A sérültet hordágyon vitték a nyitrai állomásra, azután pedig haza szállították.

Hogy korteskedik a munkapárt Privigyén? Czigel község pert folytat a gróf Pálffy János-féle uradalommal a Czigel község határában gyakorlándó község-kutatási jog tárgyában. Ezen nagyfontosságú perben Czigel község közönségét dr. Lenárd Ákos nagyapolcsányi ügyvéd képviseli, hogy mily lelkiismeretesen mutatja az alábbi levele, melyet e napokban Czigel község bírájához intézett. De szóljon maga a levele, amely imígyen szól:

„Nagyapolcsány, 1910. máj. 24. Tisztelt Bíró Úr! A községnek az uradalom elleni, a szénbánya miatt folytatott perében, a községnek egy tisztességes és közismert képviselőre van szüksége, aki a község érdekében Budapestben a ministeriumnál (ügy?!) mióta intézi a ministerium a pereket?) lépéseket tegyen, és nehéz munkában engem is támogasson. Ilyen képviselőt kell Önöknek választaniok. Azzal a párttal kell Önöknek tartaniok, amely párt Önöknek valamit adni is fog. (Valóban, erkölcsös oktatás!) Önöknél nagy összegről van szó, az Önök bányája egy millióal is többet ér, ezt a nagy értéket Önöknek védeniök kell. Az uradalom ellen pert vinni nehéz dolog; ilyen perhez erő kell. Ezt az erőt, ezt a támogatást Önöknek jelenleg csakis az a „nemzeti munka” adhatja meg.

En nem bánom, szavazzanak akárkire, de ha azt akarjátok, hogy az uradalom ellen védők legyenek, és hogy hirneves képviselők legyenek, tartsatok méltóságos (óh! óh!) Rudnay prépost úrral. (No éppen jó helyen kérnének támogatást; Rudnay a bajmócsi uradalom ellen!) En holnap egy szép levelet fogok írni a méltóságos prépost úrnak, s abban az is benne lesz, hogy vasárnap délután az egész község birájával együtt elébe fog járulni és fehér zászlót fog kérni (fehér zászló, az lesz, csak hogy azon nem Rudnay neve fog diszteni) és ki fogja jelenteni, hogy az egész község az ő pártján lesz; és azután kérjek szépen ömeltóságának támogatását!

Ne tartsatok magatokat a néppártnak szép szavaihoz, mert a szép szavak mellett koldusok maradhattok és egy milliót elveszthettek. Pénzt, sok pénzt veszíttek, eldobtok magatokról, ha most józan eszeteket elveszítitek.

Az egész községet üdvözlöm és kérem, hogy engem munkámban támogassanak. Tisztelettel dr. Lénárd Ákos.

Ezen lelkiismeretlen lélekvasár minden jobb izlésű embert undorral kell, hogy eltöltjön. Czigel községe reméli, hogy a kötelességeiről megfélekezett jogvédőjük ezen tisztségről lemondani fog, még mielőtt erre őt a község kényszerítene.

Felülfizetés. A „Nyitrai Szemle“ 21-ik számában az újdonság rovatába közlé tett F. M. K. E. korosi óvodájának ünnepélyén még felülfizetett Lénárt Sándor 2 kor. A tiszta jövedelem 53 korona 10 fillér, mely összeg a F. M. K. E. pénztárába beküldetett. A nemes adakozók fogadják hálás köszönetemet és kérem továbbra is kegyes pártfogásukat. — *Övönő.*

Politika a vallásban. Unos untalan s kivált most, a választási időben hangzik egyes duzzogó urak ajkáról a szólam: mit keres a vallás a politikában? Semmit. A keresztény elvek azonban, melyek nem csak vallásérkölcsei, hanem egyetemes életelvek is, a politikában is érvényesülést keresnek, mint a hogyan érvényesülni akarnak ott a liberális elvek is. A kik azonban a vallást is a politikába belekeverik, azok a liberális urak. *Tökésújfalun* az úrnapi körmenetre az uradalmi erdőből kapjuk a szükséges lombokat. A tisztartó, Elías Gyula meghagyta a béreseknél, hogy a plebánia kapujában állítandó oltárhoz ne merészeljenek lombot adni. (Mellekesen megjegyzem, hogy a gazdák áldozatkészségéből a legszebb lombsátor díszítette a plebániai oltárt.) A tisztartó eljárása tűzként futott át a községen, s kimondhatatlan felháborodást keltett, a nép tüntetésre készült, úgy hogy a lelkesnek egész lelki erejébe került azt megakadályozni. S mégis a lelkes az igazgató s nem az urak maguk! Ok keverik a politikát a vallásba, nem a papok. — *Tudósító.*

Birtokvétel. Báró Haupt-Stummer Lipót nagybirtokos megvette a d'Harcourt-féle s legutóbb a Földbirtok és Telekbank részvénytársaság tulajdonát képező bánpecsenyédi és hornyáni uradalmakat.

Egy község iskolaterhe. Hirt adtunk lapunk múlt számában Bajmócska község lakosainak károsodásáról, melyet tűzvész által szenvedtek. Az ezen csapás által is sújtott szegény községre nézve most már valóban elviselhetetlen az a teher, melyet az új állami iskola rakott a vállakra. A községben már előbb létezett r. k. iskolát, 5—6 ezer koronával nagyon szépen lehetett volna fejleszteni, s az iskolaszék azt el is határozta, a nép óhajtotta, de a községi előjárás és a zsidók keresztülvittek az új drága állami iskola létesítését, mely körülbelül 20,000 korona költséggel terhelte meg a községet. Az állam ezért a tanítói lakás fejében 200 koronát fizet a községnek, egyébként az 50 évre szóló amortizációs költséget egészen a község viseli. A nyomorult kis községet ez a kulturteher valószínűleg agyonnyomja. — Hyen drágává teszi a magyar állam a kulturát csak azért, hogy azt államinak nevezhesse.

Pöstyénfűdől. Egy, a maga nemében páratlan sétányt fognak Pöstyénfűdön legközelebb a forgalomnak átadni. A sétány, amely sok tekintetben az abbáziai tengerparti útra emlékeztet, közvetlenül a Vág-medre fölött épült és közel 2 km. hosszú. A fűdőközönség már megfelelő elnevezésről is gondoskodott: „strand“-nak keresztelte az új sétányt, (Magyar nevet nem tudnak adni neki? Szerk.) amely egész hosszában gyönyörű kilátást nyújt a fűdő százados parkjára és az oly szomorú hirnőre szert tett Csejthe várára. Pöstyénfűdő ezzel a közel egy millió koronás befektetéssel újabb módját mutatta az idegenforgalom emelésének, amelynek ott meg is

van a látszata, amennyiben a fűdő legutóbb kiadott vendégnévsora máris közel 3000 idegent tántolt fel.

Hangverseny. A vigalmi bizottság vasárnap f. hó 29-én este a gyógyház nagytermében, művészek és műkedvelők közreműködésével hangversenyt rendez. Kezdeté 8 és fél óraker. Jegyek darabonként 1 koronáért elővételi díj nélkül a virágpavilonban, a hangverseny estéjén pedig a jegypénztárnál kaphatók.

Az új vasút gazdasági haszna. A komárom—érsekújvári vasút már érezteti nagy közgazdasági és forgalmi jelentőségének hatásait. Ezzel a vasúttal a Felső-Magyarországból Budapest felé irányuló teherforgalom tulnyomó része Komárom—Budapest irányába tereltek, míg az Érsekújvár—Párkány-Nána—Budapest közötti vonalat jelentékenyen tehermentesítik. Ez a felső-bécsi vonal különben már alig bírta el az óriási forgalom lebonyolítását. Ezenkívül a személyforgalom is jelentékeny könnyebülést nyer, mert a Dunántulra igyekvő utasoknak nem kell Pozsonynál vagy Budapestnél keresni az átutazást. Az ország legtermékenyebb és gazdaságilag kihasználható vidékei jutnak egymással közvetlen kapcsolatba. Így Nyitra vármegye leggazdagabb cukkorrépa termesztése és a komárommegyei szénbányák, a Kárpátok óriási famennyisége és a Dunántul gabona és bortelemelése, üdülő helyei, a Balatonnak fűrdőtelepei is nagyobb lélegzetvételhez jutnak, az országos és nemzetközi vasúti forgalomban. A Vág völgyének és Felső-Magyarországnak a tenger felé, Fiuméba irányuló forgalma 150—200 kilométerrel megrövidült és Porosz-Szilézia, valamint Morvaország és Gácsország forgalma nem Bécsen át a Déli vonalon Trieszt felé, hanem a dunántúli vasutakon Fiume felé fogja keresni a tengert. Ezzel tehát egyetlen tengeri kikötőnk is jelentékenyen erősítik.

Felvétel tanítónőképző-intézetbe. A pápai irgalmas nővérek 110 növendék számára benlakással egybekötött nőtanítónőképző-intézete I. osztályába az 1910/11. tanévre a f. év június 1-től szept. hóig történik. Ellátási-díj 440 korona, tandíj 52 korona. Kivánatra prospektus és felvilágosítás a felszólamlásra bármikor, a nagy szünetekben is, bárkinek adatik. Az igazgatóság.

Új gyár Zsolnán. Egy külföldi pénzcsoport Zsolnán 500,000 korona alaptőkével ömgyárat alapít. A vállalat, mely évi 200 vaggon áru termelésére rendezkedik be, ólomcsöveket, lemezeket, kannákat, csapágyfémeket és egyéb, az ólomipar körébe eső cikkeket fog gyártani. Az alakuló közgyűlést már a napokban megtartják. — Aetna magyar gyufagyár rt. cég alatt egy budapesti fatermelő-cég szászsebesi faipari gyárat gyufagyártási üzemre rendezi be s azt 400,000 korona alaptőkével részvénytársasággá alakította át.

Ismételten feljelentették a nyitrai gőzmalom építési munkálatait végző Neumann Oszkár vállalkozót, mert vasárnap 20 munkással és a munkavezetővel dolgoztatott. Ugy látszik, hogy nem valami súlyos bírsággal sújtották a városházán a derék vállalkozót, ha még mindig nem respektálja a törvényt.

Tűzeset. F. hó 15-én tűz volt a nyitrai malátagyárban. A gyár új áraparkárában eddig ki nem derített okból kigyulladt a gabona. A kár körülbelül 248 korona. A tüzet a gyári személyzet oltotta el.

Hivatalos hirdetés. Közzéteszem, hogy a nyitrai 14. honvéd gyalog ezred f. évi május hó 28-án reggel 8-tól délután 3-ig eles töltenyvel lögyakorlatot fog tartani. Lövészet helye: Kolon—Zsére—Zsibricahegy és Csitár közötti terület. Lőirány: Kolontól—Zsérére vezető úttól balra fekvő szőlők északi sarkától a Zsibrica hegy felé. Az utak elzárásáról valamint a veszélyeztetett terület biztosításáról a 14. honvéd gyalog ezred fog gondoskodni. A lövészet környékén levő községek majorok, egyedül álló házak lakói értesítenek, hogy a fent jelzett helyen és időben tartózkodni veszélyes. Nyitra, 1910. május 20-án. Rédeky Géza, főkapitány.

Milyen ásványvizet igyunk? A magyar természetes ásványvizek között jelentékeny helyet foglal el gyógy- és borviz. Ezen nagyon értékes alkalikus sulfátos víz kitűnő hatása: emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorégés és elhízottságnál, első sorban azonban bélrenyheségnél, mint kiváló Garminatívum szerepel. A benne előforduló alkáliák nyálkaoldóként hatnak a légzőszervek hurutjainál és a dus lithium tartalom vese-, hólyag- és bélbajoknál van

igen jó hatása. Dr. Tognio L. tanár ur véleménye szerint a „Gyógyi“ kénés savanyúvíz úgy szagánál valamint ízénél fogva a *Parádi Csevice*-vel csodálatosan azonos. Kitűnő és biztos óvszer járványok idején. Kapható *Deutsch Gyúdnál Nyitra*. Vidéki megrendelések: Kutkezelőség, Gyógyre (Hont m.) intézendő. 62. 3—20.

„BUZIÁSI PHÖNIX“ az egyedüli bakteriummentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak hazánkban, de az egész művelt világ orvosai által mint legkiválóbb természetes, az egészség előnyére való üdítő és gyógyvízként ajánlatik. „Buziási Phönix“ a hazai ásványvizek legelterjedtebbje és az egész világon legelőnyösebben ismert.

Telefon.

Nyitraudvarnok. A dolgon most már csak kérvényezés által lehet segíteni. A közoktatásügyi kormánytól kérheti a község a teher átvételét, a törvényhatóság útján. — Egyébként tessék a kir. tanfelügyelő úrral lehetőleg személyesen konferálni a dologról.

2/1910. Biz. sz.

Hirdetmény.

Nagybodok, Csermend, Csitár, Kisszulány, Nagyszulány, Kisvicsáp és Paczolaj község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. törvény-cikkekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító 1910. június 16. napján az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelendő.

Ennélfogva felszólítanak:

- 1) mindazok, a kik a tkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

- 2) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszaközljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmek előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1886: XXIX. törvénycikk 15—18. és az 1889: XXXVIII. törvénycikk 5., 6., 7-ik és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékengedés kedvezményétől is elesnek;

- 3) azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt kövelelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek. Nagytapolcsány, 1910. máj. 18-án.

71. 1—3. Betétszerkesztő bizottság:

Leszich Gyula,

(Olvashatlan aláírás)

tkvi betétszerkesztő.

tkvi betétszerk. bír.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ

ÜDIT-GYÓGYIT. * ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fonykőképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA.

FŐLERAKAT **EINZINGER JÓZSEF CÉG NYITRA**

KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKÁN.

56. 5—0.

Faeladás!

Az esztergomi Főkáptalan nyitra-gerencséri erdejében most hántott **339 métr. kérgezett fa** ajánlatok útján eladatik. Az ajánlatok június hó 5-ig a főkáptalani erdőhivatalhoz Zsitvaapátiba adandók be, 10% bánatpénz csatolása mellett.

Óvakodjunk a molyoktól!

Vigyünk szörme ruháinkat a nyári időnyre gondozás végett Kenczler Lipót szücsmester céghez, Nyitrán, Erzsébet-út. Minden ruha tűz ellen biztosítva!

HROMY ANTAL

okl. kőmives-mester és építési vállalkozó
NYITRÁN, III., UJ-UTCA.

Elvállal minden az építészeti és kőmives-szakmába vágó kisebb és nagyobb munkát úgy helyben mint vidéken; hidak építését a legujabb módszer szerint; beton és vasbeton-munkát és hidakat. **Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálhat.**

T. C. Ezennel van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy az eddig ideiglenesen Káptalan-utca 7. szám alatt vezetett

férfi-szabó üzletemet

Erzsébet-út 3. sz. alatt a kor igényeinek megfelelően újra megnyitottam. Egyben értesitem, hogy a legujabb tavaszi és nyári **angol szövetekből nagy raktárt tartok.**

Magamat szives pártfogásába ajánlva, maradtam Nyitra, 1910. május hó kiváló tisztelettel **Stift Gyula, szabó.**

Telefon szám: 146.

TELEFON

Poór-féle cukrászdában!

Nyitrán, Bottyán-utca 4.
Galgócon, Erzsébet-u. 7.

Házilag készült befőttek, cukrozott gyümölcsök. Naponta friss készítésű vajás és dessert sütemények, friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb bonbonierek, Gerbaud, Lindt és **Gala Peter-féle csokoládék, desszertek és mindenféle cukor különlegességek** nagy választékban s ami a fő **igen olcsón beszerezhetők pontos kiszolgálás mellett.**

Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megrendelhetők és kívánatra házhoz is szállíttatnak.

A közönség kényelmére

Üzletembe bevezetttem a telefont is, úgy hogy az egész megye bármely részéről jövő telefon megrendeléseket is a leggyorsabban teljesíthetem.
Nyitrai telefon szám 146.

Figyelmeztetés!

Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét az intézetünknel létező **takarék biztosító** osztályra. Egy korona és csekély pótdíj heti befizetése ellenében, megélés esetén, a 15-ik év végén 1000 koronát fizet ki a nyitrai népbank. Ha pedig a befizető bármikor elhal törvényes örökösei, vagy az általa kijelölt kedvezményezett, 1000 koronát kap a haláleset igazolása után 30 napon belül. A jegyezhető legcsekélyebb befizetés hetenkint 1 korona a legnagyobb hetenkint 50 korona. — E befizetések alapján az intézet kölcsönöket is folyósít. — Részletes felvilágosítások az intézetben kaphatók **Üzlet szerzők kerestetnek!**

Nyitrai Népbank r.-társaság.

BUTOROK

a legolcsóbban kaphatók csak

VAJDA J.

butorkereskedőnél
NYITRA, PÁRUTCA 22 SZ.

50 hálószoba, 40 ebédlő, 15-20 salon berendezés.

Uri szobák és vendég-szobák mindennemű styl- és minőségben állandóan raktáron vannak.

Száraz anyagból, kitünő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, kőris-, cseresznye-, dió-, tölgy és szilffa

BUTORAIM

legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, jó ízléssel készülnek.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor. — Veranda- és kerti-butorok.

Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések.

Saját kárpitos-műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen s ízlésesen készülnek.

Mint hogy t. vevőimnek jó árút, nagy választékot a legjutányosabb árak mellett nyújtok, tisztelettel kérem a n. é. butorvásárló közönséget, hogy b. rendeléseivel hozzám fordulni sziveskedjék.

VAJDA J.
butorkereskedő.

Kitüntette az „ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET” nagy ezüst érmével és dicséző oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS

DIVATCIPÉSZ ÉS BÖRKERESKEDŐ
NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM.

A n. é. közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. — Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

**férfi divat cipőket 14 koronától 18 koronáig
női divat cipőket 12 koronától 18 koronáig**

szállíthatok. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Telefon szám: 144.

184 14-0.

Sulgán Andás,
divat cipész és borkereskedő.

2289/1910. t. k. sz.

Hirdetmény.

Radosna, Nyitrasárfő, Teszér, Kisbossány és Bácskafalu községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk értelmében elkészítették és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886. évi XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889. évi XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 15 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog,

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság 1910. április hó 29.

Váray,

70. 1—3.

(P. H.)

kir. járásbíró.

Figyelem! Figyelem!**Megérkeztek:****Friss töltésű összes bel- és külföldi ásványvizek.****Szőlőkötöző fonál sodrott, Raffianál erősebb és tartósabb.****Raffia legelsőrendű szép fonatokban.****Kékkő (Rézgálic)****peronoszpóra ellen való védekezésre legbiztosabb szer. — Fölülmulja a mindenféle ajánlott porokat.****PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos NYITRÁN.**

128. 36—52.

Gróf Esterházy Ferencz pezsgőgyára Tata.

Forgalomba nozza az 1906-iki

**Lakodalmos (édeses)
Aldomás (savanykás)
Billikom (száraz)****jegyű pezsgőit,**

89. 14—26.

melyeket kizárólag az uradalom somlói, neszmélyi, devecseri, baji, tatai, bánhidai szőlőiben

champagne szerűen szüretelt boraiból teljesen francia módon készített és kiválóan jók.

Nyitrán kapható: Csernyák István Fia cég üzletében.
Vezérképviselő: KOLB LAJOS, Budapest, Barcsay-utca 6.**Akinek fájós lába van és mégis kényelmes, jó és szép formájú divatos cipőt**akar viselni, az forduljon
Szöke Antalortopéd- és műcipészhez
Nyitra, Tóth Vilmos-u. 21.
(Stefkovits-féle házban)
és tegyen próbarendelést.

45. 11—26.

Csizmák, vadász-cipők angol és amerikai szabás szerint a legdivatosabban és szakavatottan készíttetnek. Különféle cipőkrémek állandóan raktáron tartatnak. Cipőfelsőrészek mérték szerint a legszebb és legdivatosabb kivitelben készíttetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!**Gombárik István**

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyszintén tyúkszemvágást jutányos áron.

129. 37—52.

Vesz vágott és kifésült hajat.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Hajfestékek mindenféle színben állandóan raktáron tartatnak.**Szolid és pontos kiszolgálás!**

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

WEIGL ANTALPAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,**továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat**

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 21—52.